

Workshop i Prehospital Ultralyd i Trondheim

Steinar Einvik og Sindre Mellesmo, Akutt Medisinsk Fagavdeling, St. Olavs Hospital

Prehospital ultralyd har så langt vært lite utprøvd i Norge, men en studie fra Stavanger (M. Busch og medarbeidere, 2006) viser at det er god grunn til å ta denne teknologien i bruk til prehospital diagnostikk og for vaskulær tilgang der dette viser seg vanskelig. Hos enkelte prehospitaltjenester lenger sør i Europa har prehospital UL tilnærmet erstattet stetoskopet (P. Åsheim, personlig meddelelse).

Etter et par års forberedelser med finansiering og anskaffelse av apparater, arrangerte Akuttmedisinsk Fagavdeling (AMFA), St. Olavs Hospital i Trondheim en workshop den 13 og 14 januar 2011 med prehospital bruk av ultralyd som tema. Faglig kursleder var overlege Per Åsheim, anestesivd., St. Olavs Hospital. Han fikk god hjelp til gjennomføringen av overlege Lars Knudsen, Århus prehospitaltjenester, og stipendiatene i SNLA, Daniel Bergum, Trondheim og Nils Petter Oveland, Stavanger. Sist nevnte holder på med et PhD-prosjekt innen prehospital ultralyd. Stiftelsen Norsk Luftambulans støttet gjennomføringen. Deltakerne var anestesileger med tilknytning til basen i Trondheim og på Ørlandet. Som ledd i samarbeidet mellom St. Olavs Hospital og Sykehuset Innlandet deltok også leger med tilknytning til basen på Dombås.

Første dag på kurset inneholdt teoriundervisning med vekt på basale ultralydprinsipper og en innføring i praktisk bruk. Lars Knudsen bidro med verdifull erfaringsoverføring fra prehospital innføring og bruk i Århus.

Andre dag av kurset var i sin helhet forbeholdt praktisk trening med 3 grupper fordelt på 3 stasjoner. En stasjon inneholdt en systematisk innføring i "Extended FAST(eFAST)", hvor de faste projeksjonene som omfattes av dette ble demonstrert og praktisert på friske forsøkspersoner. En annen stasjon var forbeholdt undersøkelse av lunger, med vekt på vurdering av normal lungeglidning; såkalt "beach-sign" i M-Mode, væske i thorax og pericardvæske. Den siste stasjonen inneholdt fantomer med mulighet for å stikke UL-veiledet med påfølgende veiledet CVK-innleggelse med samme teknikk. Alle stasjonene ble gjennomgått både før og etter lunsj. Evalueringene i etterkant tydet på at deltakerne opplevde dagene som lærerike, og at dette har et potensiale til å heve kvaliteten på tjenestene vi leverer.

Arrangementet i Trondheim var en naturlig oppfølging av den omfattende bruk av ultralyd som anesivdelingen ved St. Olavs Hospital allerede bedriver, og vil forhåpentligvis styrke arbeidet som pågår med innsats fra flere for å bidra til en kvalitetssikret prehospital bruk. Standardiserte opplegg for opplæring, bruk og dokumentasjon er i den sammenheng vesentlig.

Lars Knudsen peker og forklarer.

Per Åsheim faglig mentor

Nils Petter Oveland forklarer interesserte deltagere.